

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacje są wolne od opłaty pocztowej.

Cześć urzędowa.

Jego Cesarzew. Mość najdosłojniejszy Arcyksiążę feldmarszałek Albrecht podczas objazdu Galicyi raczył ofiarować pięćdziesiąt złr. dla pogorzalców Doliny, i nadto udzielić wsparcia wielu ubogim.

Z c. k. Prezydium Namiestnictwa.

Lwów, 11. października 1865.

(Ofiary dobroczynne.)

Na wsparcie pogorzalców *Niemirowa* wpłynęło do c. k. urzędu powiatowego w *Zółkwi* 33 złr. 80 c. w. a. jako dochód z wieczoru muzycznego, danego na ten cel przez miejscowe towarzystwo kasyne.

Na wsparcie pogorzalców *Cieszanowa* wpłynęło w drodze składek do magistratu miasta *Lwowa* 377 złr. 21 c. w. a.

Na wsparcie pogorzalców *Zaszkowa* wpłynęło w drodze składek do c. k. urzędu powiatowego w *Winnikach* znowu 6 złr. 20 c. w. a.

Ofiary te zostały niezwłocznie odesłane na miejsce przeznaczenia.

Gmina *Derewlany*, w obwodzie *Złoczowski*, celem zaprowadzenia u siebie uregulowanej nauki szkolnej zobowiązała się po wieczne czasy wystawić budynek szkolny z pomieszkaniem dla nauczyciela, posprawić sprzęty szkolne, starać się o utrzymanie szkoły w ochędóstwie, na opał szkoły dawać rocznie 3 niż. austr. sagi drzewa, a na pomniejsze potrzeby szkolne rocznie 3 złr. w. a., nareszcie każdoczesnemu nauczycielowi, który ma oraz pełnić służbę diaka, za co pobierać będzie zwykle do tej funkcyi przywiązane dochody, płacić rocznie 80 złr. w. a. w gotówiznie, z dodatkiem 18 mierzyc jęczmienia w ziarnie. Dla polepszenia tej dotacyi zobowiązał się ks. *Teodor Redka*, proboszcz miejscowy, płacić rocznie 1 złr. w. a.

Gmina *Rudków*, w obwodzie *Brzeżańskim*, celem zaprowadzenia u siebie uregulowanej nauki szkolnej zobowiązała się po wieczne czasy wystawić budynek szkolny z pomieszkaniem dla nauczyciela, i tenże utrzymywać w dobrym stanie, posprawić sprzęty szkolne, starać się o utrzymanie szkoły w ochędóstwie, na opał szkoły dawać rocznie 6 niż. austr. sagów drzewa, a na zakupno premii dla uczniów rocznie 2 złr. w. a., nareszcie każdoczesnemu nauczycielowi płacić rocznie 70 złr. w. a. z dodatkiem 16 mierzyc żyta w ziarnie, i oddać mu w używanie grunt rozległości 400° □.

Dla polepszenia tej dotacyi zobowiązał się ks. *Teofil Dudykiewicz*, proboszcz miejscowy, płacić przez czas swego terażniejszego plebanstwa rocznie po 3 złr. w. a.

Okazana temi ofiarami troskliwość o poparcie oświaty ludu wiejskiego podaje c. k. galicyjskie Namiestnictwo z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, 24. września 1865.

(Z urzędowej części *Gazety wiedeńskiej*.)

Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z 2. października r. b. dozwolić najtaskawiej *Antoniu Heskuy*, ażeby przyjął ofiarowaną mu posadę król. pruskiego wicekonszula w *Zengg*, i udzielić mu najwyższe *Exequatur*.

Cześć nieurzędowa.

Lwów, 12. października.

Przed niejakim czasem mówiono głośno o zwołaniu sejmu pruskiego, dziś zupełnie o tem ucichło. Sejm, jak pisze *Gazeta*, zadaje się jednak, iż nie długo potrwa. Domyślają się, że ministeryum dla zyskania czasu gwoli przygotowania wyborów w roku 1866 prócz budżetu nie wiele złoży projektów. Posiedzenia sejmowe z innych jeszcze przyczyn mogłyby być skrócone. Kwestya czy budżet ma być wzięty pod obrady, rozbiegana była tu i owdzie w prywatnych zebraniach deputowanych, chociaż bliższe zgłębienie tej kwestyi byłoby dziś zawczesne. Chociaż w skutku postępowania rządu na polu polityki wewnętrznej, zwiększała się może liczba stronników powstrzymania się od wszelkich obrad nad budżetem, to jednak trudno przypuścić, ażeby zdanie takowe utrzymać się mogło. W razie przeciwnym zamknięcie sejmu wcześniejby jeszcze nastąpiło, co z powodów wyżej przytoczonych życzeniem ministeryum wcale sprzeciwiać się nie będzie.

Festyn październikowy w *Mnichowie* zakończył się tą razą bardzo smutno. Przy areztowaniu pewnej osoby na błoniach, gdzie odbywał się festyn dnia 8go b. m. wieczorem, zaszły zaburzenia; za dorozką, która odwoziła areztowanego, pędził tłum domagający się uwolnienia jego i rzucając kamieniami na powóz. Eskortujący

zandarmi musieli w końcu użyć broni przeciw naciskającemu coraz bardziej tłumowi, przyczem jakiś młodzieniec stojący w pierwszym szeregu cięcie w twarz, a drugi raniony został w rękę. Zandarm, który ich ranił, umknął przed wzburzonym tłumem do *Westendhalle* i ukrył się tam. Tymczasem nadeszło wojsko i odparło po chwili tłum od *Westendhalle*. Mimo to pozostały w pobliżu w przytykających ulicach i na placu *Karola* liczne grupy, z pośród których odzywały się tu i ówdzie wrzaski i gwizdania, a później rzucono nawet kamieniami na wojsko. Zbiegowisko to trwało aż do godziny 1szej po północy, i dopiero po areztowaniu 60 osób przywrócono powoli spokojność. Tyle donosi *Baier. Zig.* Telegram w *Presse* donosi o 3 zabitych i 40 ranionych po wystąpieniu wojska, a telegram w *Neue Fr. Presse* potwierdza te podania z dodatkiem, że wytoczono działa, i że kawalerya oczyszczała ulice.

Podług doniesienia *Gazety wrocławskiej* z 10go b. m. otrzymała *warszawska* komisya sprawiedliwości od polciemajstra *Trepowa* oznajmienie, że stan wojenny Królestwa Polskiego zniesiony będzie z Nowym rokiem, i do tego czasu ma komisya postanowić prawne kary na te przestępstwa, które sądzić ma policya.

Otwarcie parlamentu włoskiego nastąpi, jak się zdaje, dnia 5. listopada. Hrabia *Sartiges* przybył do *Florencyi*, gdzie zabawi krótki czas tylko, a potem uda się na swoją posadę poselską do *Rzymu*.

Gazeta madrycka z 4. października podaje szczegóły o doniesionych telegrafem wypadkach w *Saragossie*. Dnia 2. b. m. zebrano się na placu *San Francisco* kilka grup, które żądały różnych zmian w taryfie akcyzy. Władze użyły natychmiast środków ostrożności, i z zapadnięciem zmroku rozeszł się tłum. Ale 3go b. m. zbierały się na nowo i to większe jeszcze grupy po najgłośniejszych placach *Saragossy*. Przybierały one groźną postawę i nie chciały się rozjechać na kilkakrotne wezwania władz. Gdy więc przepisane ustawami wezwania pozostały bezskutecznymi, zażądano pomocy władzy wojskowej. O 3ciej godzinie po południu oznajmił generałny kapitan, że jęzli w przeciagu godziny nie skończy się zbiegowisko, wystąpi siła zbrojna. Depesza generałnego kapitana do ministra wojny o godzinie 4tej minucie 50. donosiła, że zebrany na promenadzie *Santa Eufracia* i na placu *San Francisco* tłum rozpierchnął się za pierwszym zwawem natarciem załogi, którą on sam prowadził, i nie było potrzeba strzelać do ludu. Późniejsza depesza o godzinie 8¹/₄ donosiła, że nanowo zebrali się buntownicze tłumy, i że po kilkakrotnem bezskutecznem wezwaniu i strzelewszym raz w powietrze, potrzeba było rozpocząć regularny ogień przeciw buntownikom, którzy też wkrótce uciekli z placu. Nie wiadano jeszcze, ile poległych i ranionych było przy tej sposobności po stronie buntowników. Jeden żołnierz zginął od strzału. Trzecia depesza o godzinie 8. min. 56. donosiła, że spokojność została przywrócona, i że zabójca żołnierza został pojmany. — Widocznie panuje w całej *Hiszpanii* jeszcze bardzo wielkie wzburzenie.

Dienniki hiszpańskie donoszą, że w *Saragossie* przywrócono już zupełnie spokojność, i spodziewano się tem bardziej, że nieponowią się już zaburzenia, ponieważ rokoszanie nieznalezli ani w mieście ani w okolicy sympatyj u ludności. Zresztą trwają ciągle jeszcze areztowania. Załoga została wzmocniona jednym batalionem. Jak donosi *Iberia*, miano powstańcom dostarczyć broni z pewnego, dotąd niewyśledzonego jeszcze miejsca. Pogłoskom o wybuchnięciu podobnych rozruchów także w *Sewili*, *Barcelona* i innych miejscach zaprzecza *Epoca* stanowczo. — *Corresp.* utrzymuje, że *Kortezy* mają być zwołane na dzień 20. b. m.

Izby *duńskie* nie przysły dotąd jeszcze do ładu z projektem ustawy zasadniczej. Izba ludowa rady państwa zmieniła go jeszcze bardziej i odesłała napowrót do *Landstingu*. Prezydent rady gabinetowej oświadczył jednak, że rząd nie może przystać na te zmiany.

Memorial diplomatique podaje co do reklamacji rządu francuzkiego u *Beja Tunetu*, o których donosiła nota *Monitora* z 3go b. m., wiadomość, że gwałty popełniane na poddanych francuzkich skłoniły rząd francuzki do przedłożenia rządowi tunetańskiemu na dniu 2. września ultimatum, które żądało następującego zadośćuczynienia: publicznego usunięcia od urzędu prefekta policji w *Tunecie* i *Kaida* w *Khef*; wynagrodzenia pieniężnego dla francuzkich i algierskich poddanych, którzy zostali poszkodowani, i uroczystego oświadczenia *Beja*, któreby się obowiązało postępować z poddanyymi algierskimi nadal z przynależnymi względami, gdyż w przeciwnym razie zastrzega sobie rząd cesarski użycie dostatecznych środków ku obronie praw i godności *Francyi*. Zdaje się, że *Tunet* uczyni zadość tym żądanom.

Monarchia Austryacka.

Lwów, 11. paźdz. (Posiedzenie rady miejskiej.) Przedwczoraj odbyła rada miejska nadzwyczajne posiedzenie pod przy-

dencją p. burmistrza *Kröbla*. Na interpelację radnego dokt. *Maciejowskiego* oznajmił prezydujący, że deputacja rady, wysłana do Jego Exc. Namiestnika w sprawie uwolnienia p. Ziemiałkowskiego i rehabilitacji pp. Piątkowskiego, Armatysa i Bałutowskiego niezostała przypuszczoną, ponieważ p. Namiestnik był przeszkodzony i kazał tylko powiedzieć, ażeby p. burmistrz zdał urzędową relację o uchwale. Przy tej sposobności wystąpił radny p. *Chiliński* z wnioskiem, ażeby rada wybrała także deputację do Jego Exc. ministra stanu hr. Belcredego, lub żeby w tym celu wzmocniła deputację już uchwaloną, a to dla wyrażenia panu ministrowi, że pod jego rządami kraj i miasto lepszych spodziewa się czasów.

Po zapewnieniach i wyjaśnieniach p. burmistrza co do budowy trąby kanałowej koło Ś. Mikołaja, tudzież względem częściowego wynajmowania komórek na nowej tandencie, zdawał radny p. *Mańkowski* sprawę z dochodów i rozchodów miejskich niestałych za kwartał od 1. maja do ostatniego lipca r. b.

Dochody w tym czasie wynosiły 192.124 zł. 21½ c., wydatki 181.569 zł. 78 c., z porównania okazuje się kwartalny czysty zysk 10.534 zł. 43½ c., w odpowiednim kwartale r. z. był dochód 14.345 zł. 82½ c. Rada przyjęła cyfry te do wiadomości i po dłuższej dyskusji uchwaliła starać się o dalszą dzierżawę akcyzy we Lwowie; ponieważ właśnie rozpoczął się rok trzeci dzierżawy, a władze rządowe zwykły na pół roku naprzód rozpisywać pertraktacje licytacyjne, konkurencja zaś obiecuje być silną przy jawnych już teraz zyskach z interesu — przeto po niejakiem namyśle i niektórych zarzutach postanowiła Rada, wybrać umyślną komisję do traktowania z władzami finansowemi. Komisja ta ma być wyposażoną jak najobszerniejszem pełnomocnictwem do tego, i wybrać z poręki swej deputację, która podobnie jak się stało przed trzema laty, ma się udać do Wiednia, i tam bezpośrednio działać w myśl dalszego — z ominięciem licytacji — zadzierżawienia dochodów akcyzowych.

Następnie p. Rajski zdał sprawę z czynności komisji, zajmującej się sprawą dworca kolei brodzko-tarnopolsko-lwowskiej. Część deputacji, wysłanej do Wiednia dla popierania sprawy, wróciła — jak już wiadomo z dawniejszego sprawozdania — do Lwowa; pozostał był tam tylko pan burmistrz, a później przybył p. Adamski. Członkowie, bawiący we Lwowie, nie próżnowali tymczasem, lecz ułożyli memorandum, wypracowane przez p. Komarnickiego, sekretarza rady, i przestali je do Wiednia, a gdy od p. Kröbla nadeszła wiadomość o wyznaczeniu dnia deputacji, udali się wszyscy do Wiednia, i dnia 17. maja mieli posłuchanie u Najjaś. Pana, który ich przyjął bardzo laskawie, z uwagą i zajęciem słuchał wyłuszczeń p. burmistrza, przyjął papiery, wyjął z nich plan i memorandum, i kazał sobie je szczegółowo objaśnić, co uczynili członkowie deputacji; następnie oświadczył Najjaś. Pan, że żądanie miasta jest słuszne, i że sam weźmie tę sprawę w swoje ręce. Po takim oświadczeniu komisja mogłaby była wrócić spokojnie do domu, lecz chcąc pozyskać także sfery wpływowe, udawano się kolejno do p. Schmerlinga i tłumaczono mu sprawę ze stanowiska administracyjno-politycznego, do ministra wojny Francka, który odesłał deputację do referenta, gdzie tłumaczono rzecz ze stanowiska krzyżcy wojskowych i żałogowych. Zrobiono następnie wizytę hr. Mensdorffowi, baronowi Kalchbergowi, adjutantowi przybocznemu Najjaś. Pana hr. Crenneville, p. Herzowi, jeneralnemu sekretarzowi kolei Karola Ludwika, i p. Haasemu, superintendentowi i członkowi Izby panów. Z posłów naszych p. Karol Hubicki gorliwie bardzo chodził około tej rzeczy, tudzież ks. metropolita Litwinowicz, który przyrzekłszy wszelką pomoc gminie i obiecałszy przywieść całą rzecz do pożądanego końca, dotrzymał rzeczywiście słowa, za co sprawozdawca wnosi o uznanie publiczne. Na tem skończyła się misja deputacji. Wróciwszy do Lwowa i dowiedziawszy się, że sprawa kolei brodzko-tarnopolskiej została przedłożoną Radzie państwa, wyetosowano petycję do tejże Rady z dokumentami.

Teraz połączone za wpływem ks. Sapięhy konsorcya podały do ministra handlu o koncesję, przedkładając mu oba projekta. To dostało się do rady ministrów, gdzie z uwagi na dobrą opinię ze strony Najjaś. Pana, przychylnie prośbę przyjęto i w projekcie koncesyi ma być, wedle najpewniejszych doniesień ks. Litwinowicza, także warunek, aby *dworzec rzeczonyj kolei znajdował się w obrębie Lwowa*, i o ile możności jak najmocniej *zbliżony do centrum miasta*. Przyszłość projektu zawisa zresztą od przyszłego nawiązku sieci kolei zakordonowych do naszych.

W każdym jednak razie nowe ministerstwo nie będzie nam mniej przychylnie od dawniejszego, i — zdaniem p. Rajskiego — jest wszelka nadzieja, że w naszych podupadłych stosunkach poda ono nam rękę pomocną.

Po wysłuchaniu tej relacji wyraziła Rada swe uznanie dla ks. Litwinowicza, podnosząc się z krzesel.

Wreszcie postąpiono do najważniejszej sprawy porządku dziennego — do obrad nad statutem miasta Lwowa, przerwanych niešťczęśliwemi wypadkami przed trzema laty. P. Rajski, dawniejszy sprawozdawca podjął się i teraz funkcji referatu i nadmienil, iż promulgowana przed dwoma laty konstytucyjna ustawa z d. 3. grudnia 1863 r. o przynależności gminnej, modyfikując warunki tejże, czyni konieczną także zmienienie uchwalonych już paragrafów początkowych statutu. W sekcji V. były dwa zdania z powodu tego; jedni sądzili, że statut mający być niejako kodeksem politycznym dla obywateli, powinien zawierać wszystko, cokolwiek stosunki gminne dotyka, że przeto należy doń wcielić dosłownie ustawę z d.

3. grudnia 1863 o przynależności gminnej. Większość wszakże była tego zdania, iż nie potrzeba wcielić tej ustawy do statutu, bo nad ustawa ta państwową nie może być już nawet dyskusji, lecz 1) zamiast §. 3.—12. statutu, traktujących o przynależności gminnej, wstawić jeden §. ogólny, który ustanawia, że co do nabywania, zmian i utraty prawa przynależności ważne są przepisy ustawy z d. 3. grudnia 1863. 2) Samą zaś ustawę tę zamieścić jako dodatek do statutu. P. Wild sądząc, że znaczne w drukowanym projekcie statutu nastąpiły zmiany, wniósł o odroczenie obrad i o jaknajprędzy przedruk projektu, odstąpił wszakże od tego po wyjaśnieniu, że cała proponowana zmiana jest małą i przytem bardzo wyraźną dla każdego. Rada przyjęła oba te wnioski. Sekcja V. postawiła jeszcze trzeci wniosek: Ponieważ zmiana powyższa spowodowała inny układ części I. projektu statutów, przeto obrady i uchwały należy teraz rozpocząć znowu od §. 1.

P. referent radził, aby dla późnej godziny specjalne rozprawy odroczyć do przyszłego posiedzenia, bezzwłocznie zaś rozstrzygnąć wniosek powyższy. P. Hönigsman ządał odroczenia tego wniosku; poparło go jednak tylko 6 członków współwyznawców, poczem rada przyjęła powyższy wniosek sekcji względem odnowienia obrad od §. 1. począwszy.

Posiedzenie zamknięto przed samą 9tą.

Wiedeń, 10. paźdź. (*Nowiny dworu.* — *Wiadomości bieżące.*) Jego Cesarska Wysokość Arcyksiążę Karol Ludwik dawał wczoraj przedpołudniem audyencyę, o godzinie 11. przyjmował w osobnem posłuchaniu nowego nadzupana, hr. Władysława Karacsony, który przybył z Pesztu i złożył przysięgę do rąk Jego Cesarskiej Wysokości, w obecności kancelarza nadwornego węgierskiego i wicekancelarza, poczem hr. Karacsony oddał wizytę hr. Majlatowi.

Jen. Kor. austr. donoszą z najlepszego źródła, że Jego Exc. minister spraw zewnętrznych, hr. Mensdorf, ukończył rozpoczętą kuracyę u wód, i że po krótkim pobycie w dobrach swych Morawie w najlepszym zdrowiu do Wiednia przybędzie, dla objęcia kierunku spraw swego ministerjum.

Dzienniki peszteńskie zamieszczają liczne doniesienia o przygotowaniach do wyborów. Pan Franciszek Deak miał do wyborców swoich mowę następującą:

„Szanowni współobywatele!

„Pierwsze słowo, które wyrzekam na serdeczne wezwanie wasze do mówienia, jest słowem podziękowania za to wyszczególnienie.“

„Zasady moje polityczne, zdania moje znane są współobywatelom moim. Jeżeli większość szanownych wyborców wewnętrznego okręgu miasta Pesztu zdanie te pochwała i wybierze mię na reprezentanta swego na sejm, to uważać będę za święty obowiązek przyjąć wybór, ażeby znów zająć miejsce reprezentanta, do którego mię zaufanie współobywateli moich powołało.“

„Nie z młodzieńczą już siłą stoję nanowo na tem polu, na którym już po kilka razy z szczerem i czystym zamiarem, lecz nieostępy często nie z pożądanym skutkiem występowałem. Na czystych zamiarach, na szczerzej dobrej woli i dziś mi nie zbywa; czuje jednak iż w stosunku do wielkości zadania siła moja jest mała. Wszelako skutek leży w ręku Boga. Jego prosimy, od niego oczekujemy błogosławieństwo dla starań naszych. Jemu ufając nie wolno nam wahać się w sprawiedliwej sprawie naszej.“

„Kończę słowa moje, powtarzając gorące dzięki, któremi przemową moją począłem, dzięki za zaufanie, za wyszczególnienie, któremi mię zaszczyćiliście.“

Virgil Szilaghi miał także mowę do wyborców w Jozefstadtzie, gdzie jako kandydat wystąpił. *Pest. Lloyd* mówi, iż retoryczna część jego mowy większą ma wartość niż część jej han-dlowo-polityczna. W mowie swej p. Szilaghi wyłożył zasady swoje polityczne, podobno to te same, z jakimi w 1861 roku wystąpił. „Stać przy prawach 1848 roku, niepodległość, autonomia, bezpieczeństwo osobiste i wolność osobista, wolność handlu, budowa dróg żelaznych, jak je interesa handlowe Węgier potrzebują, dobre porozumienie się z krajami sąsiednimi, jedność i zgoda w ojezyzniku ustaleniu praw jej,“ te były główne momenta mowy.

Na odbytem dnia 9. b. m. jeneralnem zgromadzeniu reprezentacji miasta *Budy* ukonstytuował się centralny wydział dla wyborów do sejmu, i uchwalono wysłać do Najjaś. Pana osobną deputację z adresem dziękczynnym, do którego ma być oraz załączona prośba, ażeby Jego Ces. Mość raczył na przyszłość przepędzić część roku (trzy miesiące) w Budzie, jako w stolicy kraju.

Minister handlu p. baron Willerstorff-Urbair rozpoczął dziś urząd swój i kazał sobie przedstawić urzędników swego ministerjum. W przemowie swej p. minister podniósł wielkie znaczenie ministerjum handlu i konieczność wspólnego działania wszystkich, jeżeli stać się ma zadosyć żądaniom czasu, oczekiwaniom Monarchii i Ojczyzny. Nie w biurach urzędowych jest punkt ciężenia ministerjum handlu, lecz poza temi biurami, na polu życia i obrotów handlowych. Idzie o to, ażeby oczy swe zwrócić na zewnątrz, ażeby ze stosunków rzeczywistych poznać warunki żywotnego przeobrażenia położenia ekonomicznego w Austrii. P. minister wezwał szczególnie młodszych urzędników do naukowej i praktycznej czynności. Słowo Monarchii „połączonemi siłami“, musi stać się prawdą w ministerjum handlu. P. radzca ministerjalny Blumfeld odpowiedział w krótkości na tę przemowę i przedstawił p. ministrowi naczelników wydziałów i referentów.

Do *Gazety tryestyńskiej* piszą z Wiednia pod dniem 5. b. m. co następuje:

Przez nominację barona Willerstorfa na ministra handlu wysłaliśmy z długiego prowizoryum w jakim znajdowało się jedno z najważniejszych ministerj. Idzie teraz o to ażeby mądrze i silną dłoń chwycić za sterowanie ekonomicznym stosunkom Austrii, skonsolidować stosunki nasze ekonomiczne, rozwiązać szczególnie kwestye, które na tem polu oczekiwały załatwienia, gwoli temu żeby rzemiosła nasze, rolnictwo i industria, które walczyły musza z najniekorzystniejszymi okolicznościami, zastosowane były do wielkich podatków, jakie państwo na nie nakłada, ażeby produkcja się ożywiła i ażeby się podniosła podupadła zamożność ludów Austrii. Zadanie i ciężar, jakie nowy minister handlu wziął na siebie są w rzeczy samej tak wielkie, iż tu i owdzie wystąpiono z pytaniami, azali nowy minister podoła swemu zadaniu, przeprowadzenia wielkich czynów handlowo-politycznych. Co nas dotyczy pokładamy w nowym ministrze zupełne zaufanie, ponieważ nie mamy powodu do nieufności. Chwałą powszechnie znakomite jego zdolności, bystry pogląd i energię, co zaś głównie na uwagę zasługuje, chwałą osobistą jego znajomość stosunków handlowych austriackich. Pan minister zna dokładnie położenie miast naszych nadbrzeżnych i portowych, spodziewać się więc można, iż dla wydziału marynarki handlowej, która obecnie do ministerjum handlu przydzielona została, pozyskano powagę, na rzeczy się znającą. Lecz i w innym kierunku, o ile kierunek ten dotyczy stosunków przemysłowych wewnątrz kraju, doświadczenie i ogledność nowego ministra w krótkie zapewne na wierzch wystąpią, zwłaszcza jeżeli mu nie będzie zbywać na radzie mężów rozumnych i równie doświadczonych, jeżeli usunięte zostaną ograniczenia i niedogodności, które od tylu lat tażowały błogą czynność ministra handlu. Usunięcie to nie zależy od ministra handlu, lecz od mądrości rządu, ażeby z nominacją ministra handlu łączyło się nowe urządzenie ministerjum handlu, jeżeli minister spełnić ma wielkie swoje zadanie. Nie wątpimy, iż rząd wraz z nami i ze wszystkimi klasami produkującymi całego państwa przekonany jest o potrzebie nowej organizacji ministerjum handlu, możemy się więc spodziewać, iż rząd, który zamieścił w swym programie wielkie kwestye ekonomiczne, czas obecny zajmując, rząd który gotów jest utorować drogę nie tylko do konstytucyjnej wolności naszej, ale i do wszelkich reform zamożność naszą podnieść mogących, teraz po wyborze ministra handlu weźmie się do dzieła i ministerjum handlu tak zorganizuje, ażeby program rządowy we wszystkich częściach, przeprowadzony był.

Francya.

(Sprawozdanie o cholery.) *Monitor* ogłasza podpisane przez ministra spraw zagranicznych pana Drouyn de Lhuys i ministra rolnictwa, handlu i robót publicznych, pana Behie, Cesarzowi przedłożone sprawozdanie, względem środków ostrożności, które zaraz po pierwszym wybuchu cholery na wschodzie zarządzane zostały; zaraz bowiem wysłano do Egiptu specjalną komisję lekarską dla przeszkodzenia szerzeniu się choroby i jej przeniesieniu się do Francji. „Aby ludność nie tylko Francji lecz oraz całej Europy,“ mówi sprawozdanie, „ochronić od peryodycznie wracających wybuchów cholery, zda się być potrzebniejszem, tłumić złe w miejscu w którym się poczyna, jak wstrzymywać je gdy się już rozszerza. Nie dość jest stawiać grasowaniu choroby w miejscach pojedynczych zapory, które po większej części tylko handel tamują, nie zabezpieczając wcale zdrowia ludzkiego. Przedewszystkiem potrzeba tam gdzie się choroba poczyna przeprowadzić system środków ostrożności w porozumieniu z władzami miejscowymi, na podstawie umów międzynarodowych.

Nadesłane przez agentów konsularnych a jednogłównymi lekarskimi sprawozdaniami potwierdzone doniesienia okazują, że zarazę przynieśli z sobą pielgrzymi wracający z Mekki i Djeddach. Zresztą cholera pojawia się corocznie między karawanami tureckimi, które przybywają do tych miast świętych, pielgrzymi bowiem po doznanych trudach i umartwieniach religijnych okazują więcej skłonności do tej choroby; skłonność tę podniecają zabijające wyziewy z gnijących szczątek bydła zabijanego na ofiarę. Tego roku liczba pielgrzymów wynosiła przeszło 200.000, a liczba zabitych na ofiarę wielbłądów i baranów przeszło milion.

Przewożenie pielgrzymów statkami parowemi, na których grozi im zwykle zbyt wielkie masy ludzi, przyczynia się do szybkiego rozszerzenia się zarodków śmierci.

Wynika ztąd potrzeba, dotąd powszechnie nie dość uznana, strzeżenia i kontrolowania przewozu pielgrzymów. Można się bójć, iż w portach w których pielgrzymi na okręty wsiadają, gdyby o chorobach w czasie przewozu, w takim razie możeby się było udało ograniczyć ognisko zarazy lub zarazę zupełnie wytepić, która w Europie. Ze wszystkiego tego wykazuje się, iż byłoby na czasie w wywołanie w którejby udziału mocarstwa, które tak jak my mają interes w przeprowadzeniu reform, jakich służba zdrowia na wschodzie wymaga. Konferencya ta po zgłębieniu kwestyi, które Waszej Cesarskiej Mości tu przedłożyłem, proponowałbym zarazem — praktycznie ich załatwienie. Członkowie tej konferencyi wzięłyby przede-

wszystkiem pod rozwagę, ażeby nie wypadło zaprowadzić urzędy sanitarne między-narodowe w stacyach przez które pielgrzymi do Mekki przechodzą, a mianowicie w Dzedach i w Suez. Między-narodowy charakter tych urzędów byłby rekojmią ich niepodległości i lojalnej bezstronności. Możemy liczyć na czynne współdziałanie rządów wschodnich, których kraje w skutek epidemii najbardziej cierpią przez przerwanie handlu. Jezeli, jak spodziewać się mogą, Wasza cesarska Mość przyzwolić zechce na uwagi tu wyłożone, w takim razie rząd cesarski porozumie się niebawem z gabinetami zagranicznymi, dla ustanowienia w wspólnej konferencyi przepisów, których konieczność ostatnimi bolesnymi wypadkami wykazana została.

Relacya ta złożona została Cesarzowi w dn. 5. b. m., i spodziewać się można, iż w Paryżu zbierze się wkrótce konferencya dyplomatyczno-medyczna.

Kronika.

(Pożary.) Pożar na przedmieściu Samborskim Powtórni w dn. 24. sierpnia, który pochłonął dziesięć domów, a o którym donosiliśmy dawniej, powstał z takiej przyczyny, że sześciolatek chłopiec przypędziwszy w południe bydło do domu, podczas nieobecności rodziców, rozniecił ogień w stodole i piekł ziemniaki. Stodola napelniona zbożem zajęła się wkrótce, i z niej pożar rozszerzył się niebawem na inne sąsiednie zabudowania.

W Dubiecku na przedmieściu dn. 13. z. m. spalił się dom. Przyczyna pożaru nie jest wiadoma.

Tegoż dnia w Igicy w powiecie Dubieckim spaliła się karczma.

W Wielkich Oczach w powiecie Krakowieckim dn. 29go z. m. spalił się dom włościański z budynkami gospodarskimi i zapasami zboża. Szkoda wynosi około 3500 złr. Ogień miał być podłożony.

W Trościańcu w powiecie Manasterzyckim dn. 30. z. m. spaliła się stodola włościańska z zapasami zboża. Szkoda wynosi około 700 złr. Ogień miał być podłożony. Domniemanego sprawcę ujęto.

W Połonicach w powiecie Gliniańskim dn. 5. b. m. zaczął się palić las. Dalsze szczegóły tego pożaru są dotychczas niewiadome.

W Dulibach w powiecie stryjskim dn. 3. b. m. spalił się dom włościański z budynkami gospodarskimi. Szkoda wynosi około 250 złr. Przyczyna pożaru jest nie wiadoma.

W Dołhomoskiskach w powiecie Sądowa Wisznia spaliło się d. 5. b. m. 6 zagród włościańskich z zapasami zboża. Ogień miał powstać przez nieostrożność przy auszeniu konopi.

(Samobójstwo.) Michał Koszczak z Wielkich ócz w powiecie Krakowieckim, uwięziony w skutek popełnionej kradzieży, odebrał sobie życie przez obwieszenie się w areszcie w nocy z 2. na 3. b. m.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 11. października. Na naszym wczorajszym targu były następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów: Miec pszenicy (84 H) 3 zł. 83 c.; żyta (80 H) 2 zł. 84 c.; jęczmienia (70 H) 1 zł. 95 c.; owsa (47 H) 1 zł. 22 c., hreczki 3 zł., grochu 3 zł. 60 c., ziemniaków 1 zł. 7 c.; cetnar siana 92 c., okłotów 70 c., sąg drzewa bukowego 11 zł. 25 c., sosnowego 8 zł. 33 c.

Przemysł, 5. października. Ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów w II. połowie z. m. były następujące na targach w obwodzie Przemyskim.

	Miejscetargu:											
	Przemysł		Jaworów		Sądowa Wisznia		Radymno		Nizankowice		Sieniawa	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
walutą austriacką												
Miec pszenicy . . .	2	65	3	75	3	37	3	25	2	95	3	.
„ żyta . . .	2	74	2	60	2	52	2	25	2	37	2	20
„ jęczmienia .	1	65	1	50	1	52	1	50	1	72	2	20
„ owsa	92	1	.	.	80	.	90	1	2	1	50
„ hreczki . . .	3	.	2	40	2	32	2	50
„ kukurudzy
„ ziemniaków .	.	80	.	80	.	60	.	60	.	.	1	50
Cetnar siana	85	.	40	.	70	1	80
„ wełny
„ nasienia koniczu
Sąg drzewa twardego	7	.	8	.	6	40	8	.	6	60	6	77
„ „ miękkiego	5	20	5	50	4	80	6	.	4	40	5	20
Punt mięsa wołowego	.	13	.	9	.	10	.	10	.	8	.	8
Mas okowity	60	.	90	.	60	.	.	.	60	.	70

Ostatnia poczta.

Peszt, 10. października. Dziś przed południem o godzinie 10tej otwarte zostało jeneralne zgromadzenie peszteńskiej reprezentacyi komitatowej. Zebranie było tak liczne, że nie mogło pomieścić się w sali komitatowej. Zastępca nadzupana *Kappy* zagaił zgromadzenie krótką przemową, poczem *Nyáry* zabrał głos do

protestu, w którym między innymi wyraził nadzieję, że sejm krajowy przywróci najprzód komitaty. Zgromadzenie przyjęło protest do protokołu. Kubinyi przemawiał po odczytaniu pisma zwołującego do odpowiedzialnego ministerstwem. Potem przystąpiono do podziału okręgów do wyboru centralnego wydziału.

Paryz, 10. października. Według Journal des Debats słychać za rzecz pewną, że hrabia Walewski uda się wkrótce w misji dyplomatycznej do Florencji, późniejsza jednak wiadomość z 10. b. m. wieczorem zaprzecza tej pogłosce. — Opinions nationale pisze: Mówią o śmierci papieskiego ministra wojny Monsg. Merode, ale wiadomość ta potrzebuje jeszcze potwierdzenia. — Pan Sartiges powrócił do Rzymu. — Monitor wieczorny donosi: Stosownie do uchwał komisji, powziętych pod prezydencją Cesarzowej zarządził minister stanu opróżnienie więzienia La Roquette. Młodzi więźnie będą rozdzieleni do rozmaitych kolonii rolniczych.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 11. października.

Hotel George: PP.: Hr. Krasicki Michał, z Liska. — Costaki Grzeg., z Moldawy. — Zaleski Wic., z Rosyi.

Hotel europejski: Br. Dubnitz Eckmühl-Rayski, z Wilimowa. — Witkowski Adam, z Sorok.

Hotel Langa: Reichardt Jan, c. k. fml., z Wiednia. — Alten Wik., król. pruski podpor., i Alten Jerzy, z Wrocławia. — Rosenberg - Lipiński Jerzy, z Piar.

Hotel angielski: Br. Gostkowski Ant., z Czyżowic. — Agopsowicz Kaj., z Trofanówki. — Jackowski Michał, z Rosyi. — Mięczyński Sew., i Szeftzek Roman, z Wołynia.

Hotel Mansch: Br. Oberländer Alb., c. k. podpor., z Żółkwi.

Hotel Kuhna: Mierzyński Rafał, z Baryłowa.

Hotel Krakowski: Godziha-Wysocki Flor., z Hrehorowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 11. października.

PP. Hr. Oldofredi Jer., c. k. pułkownik, do Brzeżan. — Bocheński Al., do Otyńowic. — Chojecki Max, do Winogrodu. — Starzyński Teofil, do Zadurowa. — Mathias Michał, do Wiednia.

THEATRE.

Dziś (przedst. niem.) „Conchon die Savoyardin, oder die neue Fauchon“, wodwil w 3 oddziałach z prologiem. Pierwszy występ p. Maryi Fröhlich z Karlsbadu.

Jutro (przedst. polskie.) „Zemsta“, komedia w 4 aktach przez Alexandra hr. Fredrę.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 11. października 1865.

Table with 6 columns: Pora, Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum., Stopień ciepła według Reaum., Stan powietrza wilgotnego, Kierunek i siła wiatru, Stan atmosfery. Rows for 7. god. zrana, 2. god. po poł., 10. god. wiecz.

Ilość deszczu 1.60.

Kurs Lwowski.

Dnia 11. października

Table with 4 columns: Item, gotówka (zl., c.), towar (zl., c.). Items include Dukat holenderski, Dukat cesarski, Półimperyal zł. rosyjski, Rubel srebrny rosyjski, Talar pruski, Polski kurant i pięciozłotówka, Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł., Galicyjskie obligacje indemnizacyjne, 5% Pożyczka narodowa, Akcje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika.

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 11. października.

Table with 2 columns: Item, zł. kr. Items include 5% Metaliki, 5% pożyczka narodowa, Losy z 1860 roku, Akcje banku wiedeńskiego, Londyn, 10 funtów szterlingów, Srebro, Dukat pojedynczy.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 9. października.

Table with 4 columns: Item, Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł., pien., towar. Items include Kar. Krainy i Wyb., Wegier, Banatu Tem., Kronacyi i Sławoni, Galicyi, Siedmiogrodu, Bukowina, Z klauzulą wylos. w r. 1867, Banat Temesz., Lemb. wen. poz. z r. 1859, Dług Tyrolu, Dług Salcburga, Dług Krainy, S. Stan oblig. domestykaln., 3. Akcje, Banku narodowego, Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a., Niż.-aust. tow. eskomt., Banku anglo-austriackiego, Półn. kol. po 1000 zł. m. k., Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k., Połud. kolei państw. lomb. wen. i central.-włoskiej, Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw., Kol. Kar. Lud. po 200 zł. mon. konw., Lwowski-czerniow. kolej po 200 zł. w. a. w srebrze, Uprzyw. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a., Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k., Kolei Cisy po 200 zł. m. k., Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.

Table with 4 columns: Item, pien., towar, Item, pien., towar. Items include dtt. II. emis. po 200 zł. m. k., Kolej Budehradaka po 500 zł. m. k., Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k., Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw., Kol. Grac.-Köfl. i Tow. gór. po 200 zł. w. a., Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k., Lloyd w Tryeście po 500 zł. m. k., Tow. młyn. par. w Wied. po 500 zł. w. a., Powoz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a., Mostu każe. w Peszcie po 500 zł. m. k., 4. Listy zastawne, Banku narod. w m. k., Banku narod. na 12 m. 5%, Gal. Tow. kred. w w. a., Węgier. Towar. ziemskie po 5%, 5. Obligacje z prawem pierwszeństwa, Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k., Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust., Tow. austr. kol. państwa po 500 fr., Kol. Lomb. wen. po 500 fr., Kol. półn. po 100 zł. m. k., Kol. półn. po 100 zł. w. a., Kol. Glogn. po 100 zł. m. k., Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a., Połud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł., Kolej gal. Karola Ludwika po 300 zł. w. a., Kurs złota, Dukat ces. men., Korona, 20 frankówka, Rosyjski imperyal, Talar związkowy, Srebro, Kurs korony w c. k. kasach.